8

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE HYDROTHORACE.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

CAROLUS HILL,

HIBERNUS.

Soc. Reg. Med. Edin. Soc.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

Vetus sed verissima, et medicorum et vulgi, est sententia, respirationem et vitam pari ambulare passu.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXIII.

GEORGIO OGLE,

Regi a privato concilio,

Quem cives,

Facundum ac fidelem olim experti,

In curiam Hibernicam

Iterum iterumque evexerunt,

Hanc dissertationem,

Summae observantiae monumentum,

Consecrat

CAROLUS HILL.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

HYDROTHORACE.

EX innumeris morbis, qui mortales lacessunt, ii sunt saevissimi qui functiones vitales turbant. Respiratio est adeo vitae necessaria, ut plerique morbi pulmonis substantiam laedentes, ejusve actionem impedientes, periculosi, plurimi lethales evadant. Cum autem substantia est tenerrima, motusque perpetuus, cum praeterea aëri frequentissimas mutationes subeunti objicitur, et plurimum sanguinis, singulis respirationibus, transmittit, permultis morbis

bis

bis eſt obnoxius. Eorum nullus gravior nec periculoſior quam hydrothorax, quem jam ſum tractaturus.

Haec eſt optima morbi definitio: Dyſpnoea, faciei pallor; pedum oedemata; urina parca; decubitus difficilis; ſubita et ſpontanea ex ſomno cum palpitatione excitatio; aqua in pectore fluctuans *.

Hiſtoria morbi eſt perdifficilis; quia tot extant varietates, quot vix ad deſcriptiones generales redigi poſſunt. Initium morbi eſt quodammodo duplex; interdum enim thorax primo afficitur, unde ſigna hydropis ad alias corporis partes tranſeunt; ſaepius tamen aqua, in alias partes prius effuſa, ad pectus demum tranſit.

Priore in exemplo, morbus plerumque incipit a ſignis catarrhi vel peripneumoniae. Senſus eſt doloris vel ponderis circa diaphragma, per totum thoracem, et ad ventriculum uſque, poſtea pertinens. Tuſſi moleſta, interdum dolorifica, aeger noctesque
diesque

* Cull. Noſol. vol. 2. p. 277.

dieſque vexatur. Sputum initio parcum, poſtea augetur, interdumque ſanguine tingitur. Dum aeger ſuſpicatur catarrhum, aliumve affectum leviorem, ſolum adeſſe, ſigna acerba, poſtea memoranda, exorta, aquam eſſe in thorace effuſam oſtendunt. Oedema pedum accedit, quo, ſigna thoracis male ſe habentis initio ſaepe levantur; ſed paulo poſt, ſeu oedema pedum permanſerit, necne, denuo redeunt.

In altero exemplo, quod quidem longe frequentiſſimum eſt, ſigna hydropicae effuſionis alias corporis partes invadunt, thorace parum vel non omnino affecto. Sed, cum aliae partes ſubito ſine aucta evacuatione detumeſcant, vel cum ſigna diu duraverint, thorax ipſe afficitur. Rebus ita ſeſe habentibus, tuſſis ac dyſpnoea ſemper inter prima ſymptomata inveniuntur. Quomodocunque morbus inceperit, utrum aqua primo in thoracem ipſum, vel in alias partes fuerit effuſa, eadem ſunt ſymptomata, idem progreſſus.

Dyſpnoea,

Dyfpnoea, quotidie aucta, molestiffima fit. Æger miferandus nec recumbere nec fcalam afcendere, fine anxietate intoleranda, poteft. Cum fomnum ambit, caput elevetur, corpufque erigatur eft neceffe. Inter dormiendum diris infomniis agitatur; nam fibi videtur nunc fub undas aeftuantes fubmergi, nunc ire folus per loca tenebrofa, adeoque angufta, ut refpiratio ufque ad fuffocationem difficilis evadat. Corde palpitantante, fomnus aegrum anhelantem linquit, qui expergefactus in dyfpnoeam infomniis graviorem incidit.

Somnus faepiffime rumpitur fine infomnio; nempe intoleranda anxietate, quam cordis palpitatio ac refpirandi difficultas nunquam non inferunt. Æger plerumque multum terretur, nec raro, metu fubiti periculi percuifus, cum primum expergifcitur, exclamat.

Caufam quae thoracem refercire ac coarctare videtur, rejicere tuffiendo faepiffime laborat, fed fruftra. Sputum copiofum levamen paulifper interdum affert; at caufa

altior

altior eſt quam ut hoc modo ſuperari poſſit.

Situs corporis moleſtiſſimus variat prout ſedes fluidi effuſi. Alterutro cavo thoracis aqua impleto, aeger in contrarium recumbere nequit; utroque impleto, vix omnino recumbere poteſt. Corpus erectum, vel paulo pronum tenere, tunc non modo gratiſſimum, ſed prorſus neceſſarium fit.

Piſo meminit reſpirationis difficilis ac celeris, quae ſubito circiter horam ſomni invaſit, et, aurora appropinquante, gradatim deceſſit.

Ex niſibus ſubitaneis vel nimiis, fluctuatio in pectore ſentitur. Alias, motus aquae tremulae et undantis, cordis motibus reſpondens, ſemper ſentitur, et interdum obſervari poteſt inter tertiam quintamque coſtam. Hypochondria quoque ſaepe tument, et alterutrum brachium interdum ſtupet.

Etſi reſpiratio primo et praecipue afficiatur, attamen poſtea nulla functio non turbatur, et denique infelix aeger extrema debilitate

bilitate obruitur. Appetitus cibi minuitur; potus, quamvis non ſemper ad ſitim extremam, augetur, urina fit parca.

Memoriae proditur, paroxyſmos febriles ſingula morbi ſtadia infeſtare, et acerbiores fieri veſperem verſus; ſed in exemplis hujuſmodi, pus non aquam effundi, veri videtur ſimillimum. Utcunque res ſit, hi non modo non conſtantes, ſed rari inveniuntur. Circuitus plerumque languidus et tardus fit, parteſque extremae frigidae, parumque ſentientes factae, gangraena aliquando afficiuntur. Poſt ſecundum vel tertium pulſus quemque ictum, longae intermiſſiones ſuccedunt, ictuſque ſequentes ſimiliores ſunt ſpaſmodicae contractioni quam regulari actioni cordis. Pulſus haud raro valde frequentes fiunt, et ſimul aequales reperiuntur. Saepius vero cum frequentia pulſuum inſignis intermiſſio et inaequalitas conjunguntur.

Nonnunquam tardiſſimi fiunt, cujuſmodi exemplum nuper obſervabatur in Noſoco-

mio

mio Edinenſi, quod breviter narrare operae erit pretium.

Quidam lanius, annum trigeſimum ſextum degens, tuſſi ac dyſpnoea fere ad ſuffocationem uſque, corripiebatur. In dextrum latus vel in dorſum decumbere non omnino potuit, in latus ſiniſtrum pauliſper tantum, idque aegerrime. Oedema erat pedum, et fluctuatio in abdomine manifeſta. Ex ſomno ſemper ſubito excitabatur. Pulſus lentior erat, quam fere unquam in exemplis hujuſmodi obſervatur. Ad vigeſimam nonam vicem vel infra, in horae minuto, deſcendebat, quod quidem Gregorius ipſe non ſine admiratione notavit.

Palpitatio mire creſcit, adeo ut nunc ſyncope, nunc mors repentina, conſequatur.

Dum circuitus et reſpiratio ita turbantur, ut aeger motus omnigeni fiat intolerans, dum appetitus cibi proſternitur, vultus magis magiſque palleſcit, venae flaccidae fiunt, et omnia ſigna leucophlegmaſiae adſunt. Debilitas tanta denique evadit, ut deglutitio ipſa fiat difficillima. Pulmo adeo

deo opprimitur, ut poſt horrendam anxietatem, plurimoſque conatus irritos, ejus motus omnino ceſſet.

Quantum ad morbi curſum ſpectat, plurimae inveniuntur varietates. Raro lethalis fit ante aliquot hebdomadas, ſaepe per plures menſes durat; ſed interdum, ubi nempe aqua in pericardio contineatur, intra hebdomadem ſecundam aeger fato cedit.

Morbo cito progrediente, ea quae notavi non omnia obſervantur, qualia ſunt, oedema pedum ac manuum, vel vultus leucophlegmaticus; immo interdum nulla fuit ſuſpicio morbi ante ſectiones cadaverum, de quibus pauca addere nunc rei non erit alienum.

Ex quo medicina excoli coeperit, medici conati ſunt explorare effectus morborum cultro, ut inde cauſas medelamque colligerent; nec ex toto incaſſum; nam plurima phyſiologiam, quaedam pathologiam ſpectantia, inſpectio cadaverum in lucem edidit. Plura commoda tamen ſaepiſſime pollicetur quam praeſtat. Difficile quoque

eſt cauſas morborum ab eorum effectibus, et iis quae poſt mortem ſequuntur internoſcere. Horum omnium memor, phaenomena poſt mortem frequentiſſima nunc breviter proponam.

Interdum, ubi aqua effuſa unica mortis cauſa fuerat, omnia viſcera thoracis ſana inventa ſunt; saepiſſime tamen ſchirrus vel callus pulmonis invenitur, interdum ſuppuratio.

Viſcera abdominalia, uti jecur, lien, ventriculus, et pancreas, ſaepe morbida quoque inventa; ſed difficillimum eſt ſtatutu, quatenus affectiones hujuſmodi pro cauſis morbi ſunt habendae.

Quaedam unciae fluidi ſaepiſſime in thorace inveniuntur, nullo praegreſſo morbo; ſed interdum quantitas, poſt hydrothoracem, ad plures libras exurgit.

Fluidum nonnunquam limpidum eſt, ſaepius turbidum, lac ſerumve referens. Hiſtoriam eximiam Williſius memoriae tradidit, quam breviter referre non ſupervacuum judico.

 ' Nuper

'Nuper adolefcens fatis fanus et robuf-
'tus, venationi, equitationibus improbis, a-
'liifque corporis exercitiis quantumvis im-
'modicis, dudum impune affuetus, tan-
'dem in thorace plenitudinem feu velut
'inflationem quandam perfenfit, in tantum
'ut pulmonis latus finiftrum intumefcere,
'et cor extra locum fuum dextrorfum pro-
'trudi videretur *.'

Poftea vas videbatur difrumpi, et ftillicidium ab alta ad imam partem thoracis, non folum fibi, fed adftantibus, aubiebatur.

Signis ingravefcentibus 'chirurgus inter
'fextam et feptimam vertebram cauterium
'applicuit, et poftridie foramini in pecto-
'ris cavitatem fecto canalem indidit, quo
'facto ftatim liquor craffus, ac inftar chy-
'li albefcens et quafi lacteus, effluebat. Hu-
'jus prima vice fex circiter unciae detrahe-
'bantur, et poftridie tantundem. Die
'tertio paulo major quantitas exibat †.'

Sedes

* Willis, Pharm. Ration. p. 216.

† Id. ib.

Sedes fluidi effuſi multum variat; nunc invenitur inter pleuram ac coſtas, nunc, ſed raro, inter plicas mediaſtini; nunc in ſaccis intra cavum thoracis, vel in ſubſtantia pulmonum formatis, interdum etiam in pericardio *.

Haud raro tamen licet multa ſigna hydrothoracis mortem praeceſſerint, cadaver nulla ſigna effuſionis oſtendit. Puella debilitata, annos 18 nata, a Gregorio, acumine judicii, aeque ac elegantia ingenii, inſignito, proxima hyeme, in noſocomio Edinenſi tractabatur. Per quinquennium, aliquantum ſanguinis tuſſiendo rejecerat; anxietas praecordiorum erat intoleranda; cor palpitabat. Pulſus plerumque tardiſſimus, circiter 33 vel aliquantum infra, interdum, etſi raro, naturalis, interdum frequentior obſervabatur. Nonnunquam valde

* Nonnulli hunc morbum a hydrothorace eſſe diſtinguendum putant; cum tamen ſigna ſunt eadem, ut et remedia, diſtinctione, Culleno judice, minime opus eſt.

de intermittebat, aegerque animo ſaepiſſime linqui ſolebat. Signa amenorrhoeae ac dyſpepſiae quoque aderant ; quae tamen omiſi, quia nil ad meam rem pertinent.

Multis remediis incaſſum adhibitis, ſubito obiit, inſpectoque cadavere, dum alii adhaeſiones, alii polypos, effuſionem, vel oſſificationem valvularum, credebant repertum iri, omnes fere partes omnino ſanae conſpiciebantur. Exiguae quidem, dubiaeque notae inflammationis, circa cordis apicem detegebantur, et aliquantum aquae in pericardio inventum ; quantitate tamen adeo exigua, ut incredibile videretur, id tot malorum fuiſſe cauſam.

D I A G N O S I S.

Morbo provecto, haec minime eſt difficilis. Difficultas ſpirandi tamen ſola non ſufficit; quippe quae aſthmati, eique ſpeciei dyſpnoeae,

dyſpnoeae, quae aquoſa nominatur, ut et reliquis, ſit communis.

Sed in aſthmate, paroxyſmi periodici ſunt, iiſque decedentibus, mortalis ad priſtinum vigorem cito reſtituitur. Vultus, et inter et poſt paroxyſmum, non modo non pallidus ac languidus, ut in fere omnibus hydropibus, ſed ruber floriduſque haud raro evadit. Pulſus plerumque ad, interdum ultra, gradum ſanum exurgit. Palpitatio et ſyncope rarius occurrunt. Oedema pedum tumorque abdominis abſunt, nec urina parcius ſolito fluit. Senſus eſt conſtrictionis in trachea vel in bronchiis, nullus tamen fluidi ibi fluctuantis.

Dyſpnoea aquoſa nil eſt niſi initium hydrothoracis, ideoque diagnoſis eſt ſupervacua. Aqua effunditur vel in partes extremas, vel in cava corporis, adeo ut dyſpnoea invadat. Paulo poſt, aqua accumulatur, omniaque ſigna hydrothoracis plene edit.

Quum tantum fluidi ſit, quantum inter fluctuandum ſentiri vel audiri ab adſtante poſſit, morbus ſatis manifeſtus eſt. Interdum

dum tamen ſigna a pure non ab aqua effuſa oriuntur. Hic morbus empyema nominatur, et hydrothoraci eſt admodum ſimilis. Si ad ſenſum fluctuationis ſolum animum adverteremus, diagnoſis foret omnino difficilis; ſed, ſi hiſtoriam morbi reſpiciamus, et violentiam inflammationis praegreſſae, una cum ſignis ſuppurationis hanc inſequentis, conſideremus, morbos dignóſcere plerumque poterimus. Oedema pedum, et ſigna hydropis in aliis corporis partibus, empyemati non adſunt, dum febris hectica, rara hydrothoracis comes, id ſaepiſſime comitatur.

Praeterea, ſtupor alterutrius brachii in hydrothorace ſaepiſſime obſervatur, et fortaſſe diagnoſin quadantenus adjuvabit; nam rarius in aliis pectoris morbis conſpicitur. Hoc tamen non eſt ex toto certum.

THE-

THEORIA MORBI.

Hydropes varie nominantur, prout aqua in hanc vel illam partem fuerit effuſa; ſed omnium natura eſt quodammodo ſimilis. Utrum aqua effuſa igitur habebitur cauſa proxima morbi, vel ſignum ſolummodo cujuſdam cauſae, quam proximam vocare placet, parum anxius, res quae effuſioni favent nunc breviſſime exponere conabor.

Multum hac de re hallucinati ſunt antiqui. Vaſorum abſorbentium et exhalantium ignari, theorias vanas futileſque finxerunt. Hydrothorax, ex. gr. credebatur oriri a nimia ſeroſitate in cerebro; unde aqua nunc ſtillabat nunc fluebat in pulmones. Rem vero nunquam tetigerunt, quod quidem nemo mirabitur qui meminerit, quanto homines ſint procliviores et ad affirmandum et credendum, quam ad ſedulo indagandum. Opinionibus antiquorum, quas

quas refellere non nunc operae eſt pretium, omiſſis, ad ea quae ratio probat, et experimenta confirmant, progrediar.

Nullum cavum eſt corporis humani quod non perpetuo humet. Vaſa unde hic lenis vapor humectans proveniat, nominantur arteriae exhalantes. Perquam exiles ſunt, ita ut, dum ſanae, vaporem vel rorem tenuem ſolum emittant. Hic humor ſemper mutatur; nam ex iiſdem cavis, in quae exhalantia deſinunt, abſorbentia oriuntur. Ubique fere corporis inventa multis funguntur officiis; quae ab inteſtinis oriuntur, ea cibi partem nutrientem ad ſanguinem vehunt; quae a ſuperficie originem ducunt, res multas vel ſponte vel ope frictionis hauriunt; quae, denique, a cavis proveniunt, ea accumulationem fluidi exhalati praecavent. Ut corpus igitur ſit ſanum, opus eſt quodam inter exhalantium actionem et abſorbentium aequilibrio. De morbis a nimia abſorptione oriundis quaerere, ad me non attinet, et de vitio contrario, deque nimia exhalatione, ea ſolummodo quibus

opus

opus eſt ad hydrothoracem illuſtrandum, proferam.

Omnia quae corpus laxant et debilitant, id hydropibus pronum reddunt. Diaeta tenuis, aquoſa, ebrietaſque ſint exempla. Utrum ſanguis tenuior fiat his ſimilibuſque, parum conſtat; ſed nemo dubitat quin ſolida debilitentur. Pari ratione hydrops frequentiſſime graſſatur in regionibus nebuloſis et humidis; humidus enim aër, ut omnes norunt, ſolida relaxat.

Nimiae evacuationes eundem edunt effectum. Hinc mira proclivitas ad hydropem poſt diarrhoeam diuturnam, poſt dyſenteriam, ſed praecipue poſt haemorrhagias, ſemper conſpicitur. Ex his, partes extremae frigeſcunt, pulſus adeo fit debilis vel tardus, ut extremae arteriae ſanguinem in venas propellere nequeant; unde exhalatio nimia, et ex leviſſima cauſa excitante, hydrops invadit.

Moeror, moeſtitia, aliaque id genus, quippe pulſum tardiorem debiliorem et ideo ſanguinis motum languidorem reddentia, et ad

vitam ignavam ducentia, inter caufas hydropis remotiores funt jure numeranda.

Eorum quae circuitum fanguinis impediunt, quaedam hydropem excitant, omnia ei opportuniores homines reddunt. Tumores varii, fpafmi cordis, vel offificationes valvularum femilunarium, hanc rem probant.

Quum provecta aetas pluribus caufis praedifponentibus quam juventus objiciatur, ipfa inter eas, nec fine caufa, a plurimis traditur.

Etfi, methodi ergo, caufae remotae vulgo in praedifponentes et excitantes dividuntur, difficile tamen fit alias ab aliis internofcere, nec ufquam quam in hydropibus hoc eft difficilius. Res tamen levis eft; namque, modo caufae quibus tribuimus morbos ad juftam theoriam rectamque medendi rationem ducant, parum refert quaenam nomina iis indantur.

Inter caufas hydrothoracis excitantes, ea quae curfum fanguinis per pulmonem impediunt, primum fibi vindicant locum. Obftructiones omnigenae faepiffime hydropes gignunt,

gignunt, cujus rei ſchirrus jecinoris eſt notiſſimum exemplum. Tantum enim ad aſciten inferendum confert, ut in pluribus exemplis, ejus cauſa proxima a pleriſque non immerito habeatur. Schirrus pulmonis (qui tamen non admodum eſt frequens) hydrothoracem gignere poteſt; nec non oſſificatio valvularum aortae, polypi cordis, et plures alii harum partium morbi. Praecipui reliquorum morborum ſunt, aſthma ſpaſmodicum et pneumonia. Hydrothorax aſthma toties ſequi creditur, ut Hoffmannus libellum de aſthmate et de effuſione aquae, quae id comitatur, ſcripſerit, multaſque hiſtorias rem illuſtrantes in medium protulerit. Quomodo aſthma hydrothoracem excitet, difficile eſt dictu, niſi concedatur quandam conſtrictionem vaſorum libero ſanguinis curſui obſtare, quod quidem et veriſimillimum eſt, et plurimis placet; ſed, cum difficultatibus compluribus haec opinio urgetur, cumque cauſas recenſere magis quam harum rationem inveſtigare, ad me attinet, rem in medio relinquam. Fere eadem, de pneumonia dicere, dira neceſſitas cogit.

Quin

Quin hydrothorax ſaepius eam ſequatur, nemo inficias ibit, etiamſi ſingulos gradus, quibus haec illum inferat, detegere nequeat.

Inflammationem ſaepiſſime comitantur obſtructiones; eatenus, igitur, alias cauſas effuſionis aquae refert. Praeterea, actio vaſorum augetur, ita ut arteriae plus ſanguinis afferant quam venae recipere poſſint. Hinc extremae arteriae ſanguine diſtenduntur; ramuli, antea ſeri ſolius capaces, ſanguinem admittunt; quique tenuiſſimum tantum humorem exhalare ſolebant, ſerum ipſum effundunt. Dolor denique, pneumoniae pertinax comes, non eſt omnino negligendus. Quantum liber curſus ſanguinis per pulmones a dilatatione ac contractione thoracis pendeat, nemo ignorat; dolore autem cruciante, aeger nec plene inſpirare nec expirare audet. Ecce novam hydropis cauſam. Frigus corpori calefacto admotum ſaepe hydropem excitat, et apud vulgus, quod nonnunquam bene obſervat, licet abſurde ratiocinetur, aqua frigida calenti avide hauſta, inter cauſas

hydropis

hydropis certiſſimas habetur. Mirum quidem eſt, quam cito effuſio cauſam hanc adhibitam ſequatur. Olim vidi juvenem gnavum, atque apprime robuſtum, qui, poſtquam diu et acriter (ut mos eſt plebi) ſaltaverat, ſemet flatui frigidi aëris temere obtulit, ſimulque copiam aquae frigidiſſimae avidiſſime hauſit. Sudor ſubſiſtebat; pulſus debilis fiebat; anxietas erat graviſſima; et mox poſtea, anaſarca totum corpus, a palpebris ad imos pedes uſque, invadebat. Dum iter faciunt milites, ſiti, pulvere et ardoribus aucta, impulſi, gelidiſſimos fontes temere adeunt; unde aſcites apud infirmiores, poſt longa itinera, in regionibus calidis, graſſatur.

Quaedam ad operationem aquae frigidae epotae ſpectantia abunde innoteſcunt, plura adhuc latent. Ex conſenſu ventriculum inter ac cutem, perſpiratio ſubito cohibetur; perſpiratione autem imminuta, major fluidorum quantitas, partes interiores verſus, praecipue pulmones, tendit. Hinc catarrhus ſaepe, et hydrothorax interdum, frigoris eſt proles.

Praeterea,

Praeterea, frigus ſubito adhibitum vim cordis et arteriarum mirum in modum minuit, quae diminutio, una cum aucto impetu fluidorum partes interiores verſus, exhalationem auget, et ita hydropem efficit.

Si quaeratur, cur frigus tam raro hydrothoracem et alios hydropes excitet, cum tot mortales ei quotidie objiciantur, vetus adagium erit reſponſum : ' Excitans cauſa ' nemini niſi praediſpoſito nocet.' Frigus rheumatiſmum non ſemper infert ; nemo tamen idcirco dubitat, quin id ſit iſtius morbi cauſarum excitantium princeps.

Noxae externae multimodis hydrothoracem efficiunt.

Hactenus de iis, quae exhalantia praecipue ſpectant, dixi ; quaedam de vitiis abſorbentium adhuc reſtant dicenda. Etſi ſibrae muſculares in abſorbentibus nondum fuerint conſpectae, inter omnes convenit, ea ſe contrahere poſſe, et morbis paralyſi ſimilibus evadere abnoxia. Paralyſis igitur abſorbentium inter cauſas hydrothoracis vulgo ſtat.

Obſtruc-

Obſtructiones quoque in iis frequentes fiunt, vel ob partes vicinas prementes, vel ob valvularum oſſificationem. Hujuſmodi exemplum Edinburgi obſervabatur. Injectio nunquam ultra quaſdam valvulas progrediebatur, quae examinatae, multo reliquis craſſiores ac duriores inveniebantur. Lymphatica ſunt mire robuſta; ſed interdum rumpuntur, et lympham in diverſa cava profundunt; haec ideo inter cauſas hydrothoracis eſt numeranda. Denique, omnes aliae cauſae, quotquot ſint, quae exhalationem augere, et abſorptionem minuere poſſunt, hydrothoraci inferendo ſunt aptae. Praecipuas hujuſmodi ſupra memoravi; omnes recenſere nec facile foret nec neceſſarium.

RATIO SYMPTOMATUM.

Pleraque ſymptomata facile explicabuntur conſiderando motus pulmonis, effectumque

que aquae in thoracem effuſae. Ut ſanguis libere per pulmones fluat, opus eſt eorum alternis contractionibus ac dilatationibus. Coſtis levatis, et diaphragmate, ſingulis reſpirationibus, deſcendente, cavum thoracis ampliatur, quod pulmo aëre elaſtico diſtentus ſtatim implet. Siqua res diſtenſionem pulmonis impediat, *dyſpnoea* cito invadit. Aqua autem in quavis parte thoracis hunc effectum non edere non poteſt. Coſtae quidem levantur, et diaphragma deſcendit, ſatis ſuperque ; ſed aqua, eas inter ac pulmonem interpoſita, hunc comprimit.

Tuſſis.—Fere omnia quae pulmonis motum impediunt tuſſim excitant, benigno conſilio, nempe, rem nocivam ejiciendi.

Difficilis decubitus.—Homine recumbente, viſcera abdominis deſcenſui diaphragmatis obſtant; unde thorax fit anguſtior, et dyſpnoea gravior. Ubi aqua in altero dimidio thoracis continetur, aeger in latus adverſum decumbere nequit; namque, dum aqua effuſa plenam lobi in latere tunc ſu-

periore

periore dilatationem prohibet, coſtae inferioris lateris pondere corporis immobiles redditae, alterius lobi dilatationem parum ſinunt. Unde aucta dyſpnoea, et anxietas intoleranda, miſerum a lecto abigunt.

Cor palpitat.—Sanguis per pulmones difficillime fluens circa cor accumulatur, idque ad actionem inaequalem ſtimulat. Actio tamen nimia debilitatem cito infert, unde palpitationem pulſus intermittens plerumque comitatur.

Somnus cito rumpitur.—Vis corporis in hydrothorace adeo eſt infracta, ut ſomnus multum deſideretur, et in eum aeger ſubinde incidat. Inter dormiendum, autem, functiones vitales minore vi perficiuntur, ita ut pulmones, minus minuſque diſtenti, ſanguini tranſmittendo demum prorſus impares evadant. Hinc dira inſomnia, de ſuffocatione, exorta, ſomnum cito fugant; alias, ſenſus moleſtus per ſe, ſine ſomnio, eundem edit effectum.

Urina parca et ſitis, omnibus hydropibus communes, eandem agnoſcunt originem.

Cum enim multum ſeri in cava varia effundatur, parum reſtat unde ſecretiones aquoſae fiant. Hinc urina parca, hinc ſaliva deficit, unde ſitis aucta.

Stupor brachii.—Utrum hoc in hiſtoriam admitti deberet necne, diu anceps, demum admiſi, et quia auctores optimae fidei id ſemper notant, et quia in hydrothorace bis ipſe vidi. Rationem tamen nullam reddere poſſum. Num licebit affirmare nervos brachii comprimi? Sed quomodo comprimuntur? non in thoracem deſcendunt, nec ad axillam ita exurgit aqua, ut eos comprimere poſſit. Rem igitur meas vires penitus ſuperare, lubenter confiteor; ſed certe, eam non eſſe pro ficta et incredibili habendam, plurima docent. Quis reddet rationem tumoris teſtis in cynanche parotidaea? Hic tamen toties obſervatus fuit, ut pro ſigno pathognomonico jure habeatur.

PROG-

PROGNOSIS.

Haec plerumque fit infausta; morbus enim plerosque perimit, sed serius citius, prout signa fuerint magis minusve gravia, et prout causae excitantes sint magis minusve acerbae. Si signa sint levia, aetasque aegri non admodum provecta, levamen, forsan interdum plenam morbi sanationem, sperare licebit.

Sin contra, signa sint gravia, aegerque senex, si quoque sit cur suspicemur obstructionem fixam, lethum est expectandum. Quanto diutius morbus duraverit, tanto minor spes est salutis.

Alvus sponte fluens, et magna copia urinae saepe prosunt; idcirco non inter signa periculi sunt numeranda. Febris quoque interdum bonum ominatur.

Denique, ne diutius morer, morbus fere semper lethifer est, et quanto gravior dyspnoea, quantoque major debilitas, tanto propius instat fatum.

METHODUS MEDENDI.

Poſt prognoſin adeo infelicem, ſupervacuum, forſan ridiculum, videbitur remedia proponere; ſed multa mala, quae tolli nequeunt, levari poſſunt. Praeterea, anceps remedium nulli praeſtat, et forſan felicior aetas, poſt nempe majorem uſum, pluraque pericula, id praeſtare poterit quod ludit hodiernos conatus. Quocirca ad remedia efficaciſſima nunc progrediar.

Conſilia medendi duo ſunt; viz.

1mo, Aquam effuſam evacuare.

2do, Ejus effuſionem in poſterum praecavere.

Quae priori conſilio reſpondent, ſunt,

A. Directa evacuantia, ſcilicet,

Paracenteſis.

B. Indirecta, qualia ſunt,

1. Veſicatoria.

2. Fonticuli omnigeni.

3. E-

3. Emetica.
4. Purgantia.
5. Diuretica, et
6. Sudorifica.

2do, Alteri confilio refpondent omnia quae obftructiones tollunt, cujufmodi funt,

1. Mercurius.
2. Cicuta.
3. Cryftalli tartari.
4. Mezereon.

Nec non cuncta quae tonum corpori reftituunt, et inde actionem abforbentium adaugent, viz.

1. Diaeta.
2. Exercitatio.
3. Frictio.
4. Chalybeata.
5. Cortex Peruvianus, et interdum
6. Frigidum balneum.

De

De ſingulis ſupra memoratis, multa verba facere facile, ſed ſupervacaneum foret. Perpaucis igitur ero contentus.

Si omnia remedia fruſtra fuerint adhibita, ſi ad extrema perventum fuerit, ſi denique aeger vitam protrahere voluerit, ad paracenteſem decurrere licebit. Modus optimus hanc operationem perficiendi in ſcriptis chirurgicis invenietur, quem nunc deſcribere non ad me attinet. Signa haud dubie levabuntur; ſed parumper, ni a nova effuſione caveatur, quod quidem adeo eſt difficile, ut quiſque prudens aegrum amicoſve praemonere certe debeat, ne operatio parum proficiens ſibi vitio vertatur.

Veſicatoria dorſo, pectori, ſive lateribus, applicata, ut omnibus notum, praeſtantiſſimos edunt effectus; quippe quae, dum effuſionem minuunt, abſorptionem multum adaugent. Semper tuta ſunt; et, ubicunque ſuſpicio morbi eſt, adhiberi poſſunt, quodque magnopere utilitatem adauget, pars veſicata fonticulus fieri poteſt, quamdiu opus fuerit.

Cum

Cum hydropes interdum vomitu fuerint ſoluti, multi ad emetica confugerunt. Doſes parvae ſubinde repetitae augent urinam, perſpirationem, et expectorationem; unde ſerum in corpore minuitur. Praecipuum tamen commodum oritur ab aucta abſorptione, quam, uti multa monſtrant, emetica efficiunt. Bubo, ex. gr. qui omnibus diſcutientibus reſtitit, vomitui ſaepe cedit.

Emeticorum optima ſunt ipecacuanha, ſcillae, tartarum emeticum, vitriolum album, et infuſiones foliorum vel radicis digitalis, quae planta nuper multum fuit laudata.

Sed in hydrothorace, emetica ſunt cautiſſime adhibenda; agitatio enim vomendi ſemper periculoſa, interdum lethalis, haud dubie evadet. Debilitas aegri niſus violentos tolerare parum valet, et, ſi morbus ab oſſificatione valvularum proveniat, vel ſi multum aquae jam fuerit effuſum, vomitio vaſa rumpet, vel aegrotum ſubito ſuffocabit. Nunquam igitur eſt cienda; et ſi e-

metica

metica praecipere placeat, ſint adeo modica ut nauſeam ſolam moveant.

Cathartica draſtica quaedam tantum aquae inteſtinis detrahunt, uti hydragoga nominentur. Hujuſmodi ſunt pilulae lunares, jallapium, gambogium, elaterium, ſcammonium, aliaque multa. Haec quidem excretionem muci multum promovent, et fluida inteſtina verſus alliciunt; ſed inflammationem inteſtinis, et extremam aegro debilitatem, minitantur. Sydenhamus notat ea eſſe quotidie, vel non omnino, uſurpanda; ſi enim intervalla forent longiora, morbum ex uſu eorum fore graviorem. Cum autem nemo hujuſmodi evacuationes tolerando par ſit, draſtica cathartica vix ſunt praecipienda.

Cryſtalli tartari, quorum uſum in omnibus hydropibus experientia probat, hydrothoraci optime conveniunt; et dum alvum leniter ſolvunt, diureſin quoque promovent, quae praebet optimum aquae ſuperfluae exitum, nec corpus aeque ac catharſis debilitat. Interdum urinae copiam citiſſime

citissime augent. Ægra nuper hydrope in nosocomio nostro laborabat, cujus urina intra paucos dies, (Hopio peritia et cura insignissimo, hoc remedium quotidie administrante) a libris duabus ad sex septemve augebatur. Experimenta nupera ostendunt, crystallos tartari semper evadere efficacissimos, ubi multa diluentia simul permittuntur, et morem antiquum interdicendi potum hydropico esse et crudelem, et nocivum.

Crystallis tartari parum proficientibus, quod nimis saepe observatur, alia diuretica sunt tentanda, qualia sunt scillae, colchicum, sales alkalini, et iste potus Anglice *gin punch* nominatus. Cum copia urinae augeri nequeat, nisi fluidum effusum prius absorbeatur, mercurius vim omnium diureticorum auget.

Decoctum cinarae interdum urinae fluxum promovet; sed adeo est amarum ut ventriculus raro, tantum quanto opus est, recipere possit.

Ubicunque hydrops a minuta perſpiratione, ut in locis frigidis, humidis, pendet, cathartica et diuretica, utpote quae a ſuperficie impetum faciunt, minus quam ſudorifica apta videntur. Mercurius praegreſſus operationem ſudorificorum valde adauget; idcirco ſemper eſt praemittendus, poſt quem, pulvis Doveri conveniet.

Nil magis ſolvit obſtructiones, vel ſecretiones auget, quam mercurius; qui igitur princeps deobſtruentium habetur. Quam utilis ſit in ſchirro jecinoris, et in hydrocephalo, nemo ignorat. Dr D. Monro memorat multa exempla hydropis, in quibus mercurium efficacem experiebatur; unde in hydrothorace eſt tentandus.

Cicuta ac mezereon quoque laudantur; ſed vis eorum nondum ſatis comperta. Cryſtalli tartari jam inter purgantia et diuretica ſtant; ſed hic iterum eos proferre oportet, ob vim deobſtruentem, qua, ut quibuſdam placet, gaudent. Litem movere nolo; ſed quomodo obſtructiones tollere poſſint, aliter

aliter quam augendo evacuationes antea memoratas, me non intelligere profiteor.

Frictio, multa commoda hydropico affert; ideoque nunquam est negligenda.

Aqua evacuata, ejus nova accumulatio est sedulo praecavenda. Frigus, et omnia quae morbos pectoris vel debilitatem inferendo sunt apta, caute effugiantur. Contra alvum adstrictam, urinam parcam, et perspirationem cohibitam, caveatur. Diaeta sit plena, nutriens, stimulans. Exercitatio sit constans, quantum vires sinant. Si diaeta per se non sufficiat, cortex, amara, chalybeata, aliaque tonica auxilio esse possunt.

Quum aeger adeo convaluerit, ut balneum frigidum inire audeat, id multum proderit, modo corpus stimulet, et mox post egressum calorem excitet.

Hisce peractis, nil restat nisi ut Professoribus hujus almae academiae grates agerem. Eos lubentissime laudarem; sed nomina per Europam olim celeberrima meis laudibus parum honorabuntur.

F I N I S.

CORRIGENDA.

Pag. 17. l. ult. *pro* languidorem *lege* languidiorem.

22. l. 22. *pro* abnoxia *lege* obnoxia.